

Leeswijzer basiscompetenties 1ste graad dko.

Kunstonderwijs

Mensen volgen een kunstopleiding om zich artistiek te ontplooiën. Het kunstonderwijs zet in op het ontdekken, activeren en versterken van de artistieke aanleg door gerichte competentieontwikkeling. Kinderen, jongeren, en volwassenen verwerven er de nodige kennis, vaardigheden en attitudes om zelfstandig als actief kunstbeoefenaar een artistiek proces te kunnen vormgeven.

Deeltijds Kunstonderwijs (dko)

Het dko wordt gekenmerkt door een vrijwillige deelname. Het is doelgericht werken aan ontwikkeling van artistieke competenties in een formele context.

Voor de meeste leerlingen van het dko bestaat het doel van hun opleiding erin kunst te beoefenen in hun vrije tijd, zowel in georganiseerd verband (sector amateurkunsten, jeugdwerk, sociaal cultureel volwassenwerk...) als op individuele basis. Daarnaast zijn er leerlingen die als doel hebben zich voor te bereiden op vervolgonderwijs in de kunsten of op instroom op de arbeidsmarkt.

De structuur van het dko omvat vier graden. Opleidingen bevinden zich in één welbepaalde graad. Opleidingen die inhoudelijk op elkaar aansluiten over de verschillende graden, vormen een leertraject. Elke leerling –met een minimale instapleeftijd van zes jaar– kan, afhankelijk van de ‘rugzak’ met competenties waarmee hij aankomt in het dko, starten in de voor hem aangewezen graad. Na afronding van het leertraject verwerft de leerling een certificaat.

Eigenheid van de opleiding 1ste graad

De eerste graad van het dko richt zich op iedereen die zich graag artistiek wil uiten. Hier begint de activering van het formeel aanleren van artistieke basiscompetenties.

In de eerste graad van het dko is er één opleiding: de domeinoverschrijdende initiatie. De eerste graad wil de ontluikende kunstzinnige interesses en talenten ontdekken en breed ontwikkelen. Er gaat veel aandacht naar artistieke onderdompeling in de meest algemene betekenis van initiatie. De bouwstenen van de verschillende kunst domeinen (media, muziek, drama, beeld en dans) komen daarbij aan bod en worden in samenhangend verband beklemtoond. Daardoor worden bewust relaties gelegd tussen de verschillende kunst domeinen. Bovendien wordt ervaren hoe verschillende uitdrukkingwijzen elkaar beïnvloeden en versterken.

De eerste graad heeft ook een oriënterende functie. Leerlingen kunnen ontdekken welke artistieke uitdrukkingwijze(n) het best aansluit(en) bij hun talenten en persoonlijkheid. Ongeacht de invalshoek (algemeen, muziek, drama, beeld, dans of media) van de domeinoverschrijdende initiatie, blijft de keuze voor elke opleiding uit de tweede graad gevrijwaard.

Alle basiscompetenties moeten in een bepaalde context met een afgebakende verantwoordelijkheid en autonomie gelezen worden. Voor de basiscompetenties van de eerste graad impliceert dat een veilige omgeving en een goed gestructureerde context, waarbij leerlingen geïnspireerd geleid worden.

Samenhang curriculum

Woordenlijst

Exploreren is op ontdekking gaan, ongesystematiseerd verkennen. Het resultaat van een exploratie is kennis van een deel van het terrein dat men betreden heeft. **Experimenteren** gebruiken we om duidelijk te maken dat die kennis minstens gedeeltelijk uit de ervaringen van het creëren voortkomt. **Creëren**

vooronderstelt het zien van verschillende mogelijkheden, eruit kunnen selecteren en die geselecteerde items naar eigen aanvoelen en esthetisch vermogen tot iets unieks samenbrengen.

Kunstuitingen worden ontdekt en onderzocht. Voor dat **onderzoek** zal een methodiek gehanteerd worden.

Kunnen spelen met betekent via beleving kennis van en vaardigheid in basiselementen van het artistieke opbouwen.

Feedback kan zowel positieve als negatieve respons inhouden. De leerling leert adequaat met feedback om te gaan.

Referentiekader

In overleg met belanghebbenden is in 2011 een oriëntatiekader voor het kunstonderwijs ontwikkeld. Dat kader dient om de samenhang in het curriculum tussen de verschillende onderwijsvormen en –niveaus te behouden.

Oriëntatiekader kunstonderwijs

Individuele gedrevenheid tonen Vertrouwen op eigen expressiemogelijkheden en willen hun creatieve resultaten tonen	Creëren en (drang tot) innoveren Komen actief en uit zichzelf met artistieke vormgevingen, benaderingen en inzichten	Vakdeskundigheid inzetten Zetten verworven kunstvormspecifieke kwaliteiten in bij het gebruik van een artistieke uitdrukkingvorm
Onderzoeken Analyseren, reflecteren en communiceren over proces en product	Relaties opbouwen en samenwerken Kunnen eigen talenten en deskundigheid ten dienste stellen van het gemeenschappelijk artistiek doel of project	Presenteren Toont proces en/of product aan een publiek

In overeenstemming met die cluster komen we tot het volgende ordeningskader voor de basiscompetenties van de 1ste graad. De basiscompetenties onder die cluster moeten in samenhang gelezen worden.

Ordeningskader basiscompetenties 1ste graad

Zichzelf zijn in relatie met de ander en de context	Exploreren, experimenteren en creëren	Artistieke basisvaardigheden ontwikkelen
Nieuwsgierig zijn en openstaan	In interactie treden met de anderen	(zich) Tonen

DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

DOMEINOVERSCHRIJDENDE (ALGEMEEN-, MEDIA-, MUZIEK-, DRAMA-, BEELD-, DANS-) INITIATIE 1STE GRAAD

CONTEXT, AUTONOMIE EN VERANTWOORDELIJKHEID VOOR ALLE BASISCOMPETENTIES:

- in een veilige omgeving
- in een goed gestructureerde context
- (be)geleid en geïnspireerd door de leraar

JEZELF ZIJN IN RELATIE MET DE ANDER EN DE CONTEXT

- op persoonlijke wijze beeld, dans, drama, media, muziek exploreren
- de eigen waarnemings- en belevingswereld uitbreiden in beeld, dans, drama, media, muziek
- authentieke beleving uiten (goesting, plezier, passie, enthousiasme, ...) in beeld, dans, drama, media, muziek
- vertrouwen opbouwen in zichzelf en de andere*
- persoonlijke voorkeur(en) uiten voor één of meerdere artistieke domeinen

EXPLOREREN, EXPERIMENTEREN EN CREEREN

- intuïtief en elementair bewust waarnemen
- zich verwonderen
- voor impulsen openstaan
- exploreren en experimenteren
- fantaseren
- ervaringen, verwachtingen en herinneringen gebruiken om zich uit te drukken
- oog hebben voor betekenis
- voor het onbekende, het onverwachte, het onzekere en het uitdagende openstaan
- meerdere mogelijkheden zien, kiezen en ernaar handelen
- creativiteit tonen door elementair vormgeven en/of improviseren

ARTISTIEKE BASISVAARDIGHEDEN ONTWIKKELEN

- zich focussen
- kunnen spelen met:
 - stem, klank, taal
 - lichaam, houding, beweging
 - ruimte
 - tijd, metrum, ritme
 - vorm, volume
 - licht, kleur
 - digitale data

- kracht, dynamiek
- gevoelens, ideeën, gebeurtenissen
 - spelen met een eenvoudige samenhang van verschillende van deze elementen
 - spelen met samenhang, herhaling, contrast, verwachting en verrassing
 - geheugen ontwikkelen en vocabularium opbouwen
 - doelmatig, duurzaam en veilig omgaan met lichaam, materieel en materiaal

NIEUWSGIERIG ZIJN EN OPENSTAAN

- nieuwsgierigheid tonen voor kunstuitingen in de eigen leefomgeving
- kunstuitingen ontdekken
- kunstuitingen onderzoeken
- uit kunstuitingen inspiratie halen
- affiniteit ontwikkelen voor één of meerdere artistieke domeinen (beeld, dans, drama, media, muziek)

IN INTERACTIE TREDEN MET ANDEREN

- zich veilig voelen in relatie met de andere
- van de interactie met anderen genieten
- positief met feedback en andere meningen omgaan
- respect hebben voor de andere
- belangstelling tonen voor wat anderen doen
- met anderen samenwerken
- evenwicht zoeken tussen het ik en de groep

(ZICH) TONEN

- zich uiten voor anderen
- op persoonlijke wijze presenteren voor anderen
- van de dialoog met anderen (communicatie, respons, applaus) genieten